

CE Rolf ontwikkelt en produceert educatief materiaal. Veel aandacht wordt besteed aan kwaliteit en veiligheid van elk product. Voor de onderwijskundige functionaliteit van sommige Rolf producten moet gebruik worden gemaakt van scherpere of kleinere onderdelen. Bij oneigenlijk gebruik kunnen deze ingeslikt worden of leiden tot verwondingen. Derhalve zijn deze producten niet geschikt voor kinderen beneden de 3 jaar en dienen deze altijd gebruikt te worden onder toezicht van volwassenen. Bewaar deze handleiding bij het product, zodat elke gebruiker zich op de hoogte kan stellen van de wijze waarop dit product gebruikt moet worden.

CE Rolf develops and produces educational materials. Much attention is paid to the quality and safety of each product. Some of his products may contain small or sharp parts necessary to achieve their full educational value; improper use may result in swallowing or other injuries. These products are therefore not suitable for children under 3 years old and they should always be used under adult supervision. Store these instructions with the product itself to ensure that each user is informed of the appropriate way to use this product.

Onderhoud materiaal:

De onderdelen in 'Raad je woord' zijn nagenoeg onbreekbaar. De materialen zijn makkelijk te reinigen met een licht vochtige doek. Na het reinigen de materialen met een zachte doek droog wrijven. Het gebruik van agressieve schoonmaakmiddelen, schuurmiddelen en schuursponsjes wordt dringend afgeraden, omdat dit het materiaal kan beschadigen en de drukkuren op het materiaal negatief kan beïnvloeden.

CE Rolf entwickelt und produziert Lernmaterial. Es wird bei jedem Produkt sehr stark auf Qualität und Sicherheit geachtet. Für die didaktisch-methodische Funktionalität einiger von Rolfs Produkten müssen schärfere und kleinere Teile benutzt werden. Bei unsachgemäßem Gebrauch können diese verschluckt werden oder zu Verletzungen führen. Deshalb sind diese Produkte nicht für Kinder unter 3 Jahren geeignet und sollten immer unter Aufsicht eines Erwachsenen benutzt werden. Bewahren Sie diese Gebrauchsanleitung zusammen mit dem Produkt auf, damit jeder Nutzer sich darüber informieren kann, wie dieses Produkt benutzt werden sollte.

CE Rolf développe et produit du matériel éducatif. La qualité et la sécurité de chaque produit font l'objet d'une grande attention. Pour concrétiser la fonction pédagogique de certains produits Rolf, il faut utiliser des pièces plus fines ou plus petites. En cas de mauvaise utilisation, les enfants risquent d'en avaler ou de se blesser. C'est pourquoi ces produits ne doivent pas être utilisés par des enfants de moins de 3 ans, et doivent toujours être manipulés sous la surveillance d'un adulte. Conservez ces consignes avec le produit, de manière que chaque utilisateur puisse en connaître les modalités d'utilisation.

Rolf bv

Mercuriusweg 14
4051 CV Ochten
Holland
T +31(0)344 647 647
F +31(0)344 647 610
www.rolf.nl

Raad je woord

Raad je woord 1

Art. 240.4067
Middenklanken (klinkers)

Raad je woord 2

Art. 240.4068
Beginklanken (begin-medeklinkers)

Raad je woord 3

Art. 240.4069
Eindklanken (eind-medeklinkers)

Inhoud kist 2

Beginklanken, deze zijn **groen** omkaderd.

- b.** bal - boom - boot - brood - beer - bed - bril - bier - blad - bloem - bord - big. (12)
- d.** draak - das - dak - doos - den - drie - duif - deur - drop - duim - doek - dop. (12)
- f.** fee - fles - fluit - fiets - fuut - film - fopspeen - foto. (8)
- g.** gans - gaas - goud - glas - gieter - grijs - geel - groen - geld - goot - gewicht. (11)
- h.** haan - haas - haak - hark - hok - hond - hemd - hut - hoed - huis - hek - hart. (12)
- j.** jas - juk - jurk - juf - jack - jojo. (6)
- k.** kaas - kam - kar - kool - kruk - krab - kaars - kwast - klos - kraal - korf - krijt. (12)
- l.** laars - lamp - lijm - lijst - loep - lat - lap - laan - lus. (9)
- m.** maan - mat - mol - mes - mier - mand - muis - moer - muur - mond - mus - mug. (12)
- n.** net - nest - neus - naald - nar - nul - noot (7)
- p.** paard - pan - pop - peer - peen - pet - pen - pruim - poes - paal - pomp - plank. (12)
- r.** raam - ram - roos - rok - reep - ring - riem - rups - reus - riek - rob - rood. (12)
- s.** slak - sok - stoel - stuur - step - ster - snoer - steen - slot - slang - spons - snor. (12)
- t.** taart - tas - trap - trom - tol - tent - twee - trui - tulp - tor - tang - touw. (12)
- v.** vaas - vos - veer - vis - vlieg - vier - vrouw - vijl - voet - vuur - vlam - vork. (12)
- w.** wolf - wol - wip - wieg - wiel - wolk - web - worst - wesp - weg - wiek - wak. (12)

z. zaag - zak - zon - zool - zeef - zeep - zes - zout - zweep - zeug. (10)

sch. schaap - schaar - schaal - schep - schip - schoen - schroef - schuur - schelp - scheur - schouw - schrift. (12)

Inhoud kist 3

Eindklanken, deze zijn **rood** omkaderd.

b. krab - rob - web. (3)

d. baard - naald - paard - blad - mand - hond - bord - mond - eend - bed - hemd - hoed. (12)

f. korf - wolf - verf - zeef - elf - schroef - duif - vijf - juf - brief. (10)

g. zaag - oog - boog - mug - vlieg - wieg - brug - zeug - big. (9)

k. haak - zak - dak - hok - rok - sok - wolk - vork - hek - jurk - boek - piek. (12)

l. kraal - bal - tol - bel - wiel - pil - bril - bijl - pijl - vijl - stoel - uil. (12)

m. raam - arm - kam - boom - trom - lijm - bloem - pruim - duim - ram. (10)

n. maan - haan - pan - kroon - ton - zon - één - steen - pen - den - spin - schoen. (12)

p. aap - schaap - lamp - knoop - drop - pop - zeep - reep - schelp - wip - kip - pijp. (12)

r. schaar - oor - snor - tor - beer - veer - peer - ster - vuur - muur - bier - gieter. (12)

s. haas - kaas - laars - tas - glas - roos - rups - fiets - vis - poes - huis - muis. (12)

t. mat - acht - noot - boot - net - pet - nest - kwast - tent - fluit - hart - poort. (12)

Inleiding

Onze wereld is een wereld vol geluid. Wij vangen die geluiden op, die binnen ons gehoorbereik vallen. Hoewel wij veel geluiden horen, schenken we toch aan de meeste nauwelijks aandacht. We luisteren echter naar geluiden die onze aandacht trekken of die we bewust willen horen (bijvoorbeeld: muziek). Als we luisteren, proberen we het gehoorde geluid of de gehoorde geluidsstroom te interpreteren naar zijn afkomst, vorm en naar zijn betekenis en bedoeling.

Dit geldt ook voor de geluidsstroom die middels spraakklanken iemands mond verlaat en anderen bereikt. We herkennen die spraakklanken als gesproken taal en proberen te begrijpen, wat de spreker bedoelt te zeggen.

Ook kinderen zijn op deze wijze met elkaar en met volwassenen, met taal bezig. Via de taal hebben zij al enorm veel geleerd, voordat zij op school komen. Een van de belangrijkste taken van het basisonderwijs is, dat de kinderen ook het schriftelijk taalgebruik leren ontcijferen, begrijpen en interpreteren. Daarvoor is nodig, dat zij op jonge leeftijd de relatie leren zien tussen een gesproken taalklank en het daarmee overeenstemmende geschreven letterteken. Deze relatie berust op conventies. Als voorbereiding op het eerste leesonderwijs is het goed, dat kinderen in een spelvorm de relatie tussen gebruikte spraakklanken in woorden en de daarmee corresponderende lettertekens gaan verkennen. Dit spel 'Raad je woord' wil door middel van een training in de luistervaardigheid een bijdrage leveren aan de verkenning van de relatie tussen gebruikte spraakklanken en de daaraan verwante lettertekens.

Doel van deze spelen is:

- Spelend bezig zijn met voorbereidend lezen.
- Auditief en visueel waarnemen van symbolen en begrippen, middenklanken, begin- en eindklanken van woorden.
- Spelend woordenschat opbouwen.
- Sociale vorming door samenspel.
- Een soepele overgang naar lezen in groep 3.

Het spel

De leerkracht vraagt de kinderen te luisteren naar de geluiden die zij horen in en buiten het klaslokaal, naar geluiden die zijzelf kunnen maken: klappen, tikken, stampen, scheuren, schreeuwen, fluisteren, sissen, lachen, huilen, zingen en met nadruk: spreken. Al die geluiden hebben een bepaalde betekenis en worden gemaakt met een bepaalde bedoeling. Ook diergeluiden kunnen kinderen herkennen en interpreteren.

In dit spel wordt uitgegaan van het gesproken woord. De leerkracht laat de kinderen de afbeelding zien van bijvoorbeeld de maan.

Elk kind kan het afgebeelde benoemen met "MAAN". De leerkracht vraagt dan hoe "MAAN" in het midden klinkt. De leerkracht laat het woord een aantal keren horen, totdat de kinderen het kunnen weten. Als de klank "AA" als middelste klank herkend is, laat de leerkracht nog enkele afbeeldingen zien. Het gaat hierbij om afbeeldingen die benoemd worden met een woord, waarin "AA" als middenklank voorkomt. Zelf weten de kinderen ook nog wel een aantal van die woorden. Dan pakt de leerkracht de lettertekenkaarten met de "AA" uit de lettertekenkist met de klinkers. De leerkracht laat die zien en vertelt de kinderen, hoe de gehoorde "AA", die zij in "MAAN" horen, eruit ziet, als hij opgeschreven wordt.

Die opgeschreven "AA" heet een letter. De leerkracht laat nu het letterteken "AA" benoemen los van de woorden, waarin hij voorkwam.

Ditzelfde spel herhaalt de leerkracht met de aan de "AA" verwante "A"-klank.

Ter afronding van dit spel rond de "AA" en de "A" legt de leerkracht de beide lettertekens op enige afstand van elkaar op de grond. Onder die lettertekens mogen de kinderen die plaatjes leggen, die benoemd worden met woorden, waarin een "AA" of een "A" als middenklank te horen is. Laat de kinderen in elk geval eerst de afbeelding benoemen, waardoor controle op het handelen van de kinderen mogelijk wordt en de losse spraakklank in een betekenisvolle eenheid van een woord functioneert.

Toepassingen

Een verdere toepassing van dit spel wordt gevonden, als de leerkracht de kinderen in tijdschriften e.d. plaatjes laat opzoeken en uitknippen, waarin woorden met een "AA" of "A" voorkomen. De kinderen kunnen ook voorwerpen in het klaslokaal opzoeken, die met een woord benoemd worden, waarin dezelfde klinker voorkomt. Nu krijgen de kinderen een zelfgemaakte letter in hun hand. zodat ze die ook kunnen voelen Liefst letters van ruw of zacht materiaal, b.v. schuurpapier of wol opgeplakt op een kaartje.

Op deze wijze kan paarsgewijs met de volgende middenklanken gewerkt worden:

'AA' - "A": "EE" - "E"; "OO" - "O": "UU" - "U"; "IE" - "I".
Met de volgende middenklanken kan het beste apart geoefend worden:
"EU"; "IJ"; "OE"; "OU"; "UI"
Achterwege zijn gebleven om verwarring te voorkomen: 'EI'; "AU"; "Y".

Op de wijze, waarop de kinderen bewust gemaakt worden van de middenklanken (de klinkers), zo kunnen ook de begin- en eindklanken van een woord met hun respectievelijke lettertekens worden aangeleerd.

Achterwege zijn gebleven wegens hun uitspraak overeenkomst met andere medeklinkers:

de "C"; de "Q" en de "X".

De "SCH" is opgenomen, omdat deze klankcombinatie reeds vroeg bij het aanvankelijk lezen aan de orde komt. Zijn de kinderen zich bewust geworden, dat elk woord van dit spel een begin-, een midden- en eindklank heeft, dan is hiermee tevens de weg geopend naar het inzicht, dat de lettertekens dezelfde volgorde hebben als de gesproken spraakklanken. Bijvoorbeeld: bij het woord "MAAN" stemt de volgorde van de spraakklanken van "MAAN" overeen met de volgorde van de lettertekens van "MAAN". Verrijkt met deze inzichten zal de overstap naar het aanvankelijk lezen veel gemakkelijker gemaakt kunnen worden.

Een tweede inzicht dat de kinderen door middel van dit spel verwerven, heeft betrekking

op het van elkaar leren onderscheiden van de spraakklanken en van de daarmee overeenstemmende lettertekens. De beginklank van "BIER" en de beginklank van "PIER" bijvoorbeeld onderscheiden zich maar weinig van elkaar:

de "B" is stemhebbend; de "P" is stemloos.

Door dit enige onderscheid krijgen de beide woorden ieder hun eigen woordbetekenis. Een zelfde gering onderscheid tonen de lettertekens "B" en "P". De "P" is een "B" die niet af is. In de voorbereiding op het aanvankelijk lezen is het van belang, dat kinderen zowel spraakklanken van elkaar leren onderscheiden als lettertekens.

'**RAAD JE WOORD**' kan de leerkracht aanwenden als stimulans voor een gesprek tussen kinderen. Hiervoor is het gewenst de kinderen te verdelen in groepen van 4 of 5 kinderen. Één kind van zo'n groep krijgt een plaatje uit één van de drie kisten. Het bekijkt dat goed en verbergt het daarna achter zijn/haar rug. Dit kind geeft in een zinnetje een aanwijzing over wat op het verborgen gehouden plaatje staat. In dat zinnetje mag niet het woord voorkomen, dat doelt op de voorstelling op het plaatje. De andere kinderen uit de groep moeten nu d.m.v. vragen stellen, proberen om te weten te komen, wat op het plaatje afgebeeld staat.

1. Wat is het?
2. Wat doet het?
3. Wat kun je er mee doen?
4. Waar is het van gemaakt?
5. Waar kun je het vinden?
6. Leeft het?
7. Welke klank hoor je?

Is het juiste woord bij de afbeelding gevonden, dan wordt het plaatje te voorschijn gehaald, getoond en nagegaan of het woord dat gezegd werd wel het juiste woord is. Is dat het geval, dan mag het kind dat het goede antwoord gaf, een ander plaatje uitzoeken en het spel op zijn/haar beurt voortzetten.

'**RAAD JE WOORD**' kan bovendien gebruikt worden om de woordenschat van de kinderen uit te breiden met synoniemen en woorden die in nauwe betekenisrelatie staan tot het woord, dat hoort bij de afbeelding. Er staat op de afbeelding

bijvoorbeeld "MUTS" getekend. Dan kunnen de kinderen woorden zoeken zoals 'PET'; 'HOED'.

De leerkracht kan dan vragen naar de overeenkomst en het verschil in betekenis en functie van de aanverwante woorden.

Deze laatste twee gebruiksmogelijkheden van 'RAAD JE WOORD' leggen de nadruk vooral op het betekenis-aspect, dat met elke zin en met elk woord gegeven is. Daarom is dit leermiddel naast de voorbereiding op het aanvankelijk lezen ook een goede oefening voor anderstalige kinderen, wier woordenschat en zinsopbouw vaak nog te wensen overlaat.

Veel plezier met 'Raad je woord'!

Inhoud kist 1

Middenklanken, **blauw** omkaderd.

aa. aap - schaap - haan - maan - zaag - kaas - vaas - haas - schaar - kraan - taart - kaars. **(12)**

a. kam - trap - kar - slak - bal - tas - jas - slang - blad - gans - nar - zak. **(12)**

ee. zeef - veer - reep - beer - twee - fee - peen - eend - zeep - steen - zweep - geel. **(12)**

e. mes - bed - pet - hemd - bel - den - fles - schelp - tent - web - kers - schep. **(12)**

oo. oor - boom - doos - roos - noot - knoop - boot - boon - boog - brood - kooi - oog **(12)**

o. pop - pot - ton - tol - rok - hond - kok - sok - zon - slot - trom - vork. **(12)**

uu. vuur - muur - stuur - schuur - fuut. **(5)**

u. hut - put - kurk - rups - jurk - juk - mus - brug - muts - bus - tulp - juf. **(12)**

ie. bier - wieg - wiel - mier - vlieg - drie - tien - riem - brief - fiets - riek - pier. **(12)**

i. vis - spin - schip - rits - kist - bril - kip - wip - ring - pil - schrift - pink. **(12)**

eu. neus - deur - reus - scheur - beurs - zeug - steun. **(7)**

ij. pijl - bij - vijf - lijm - vijl - lijst - krijt - ijs - wijn - pijp - bijl - grijs. **(12)**

oe. koe - boek - schoen - stoel - poes - schroef - hoed - broek - bloem - loep - moer - snoer. **(12)**

ou. touw - mouw - goud - zout - kous - bout - hout - vrouw - schouw. **(9)**

ui. duif - fluit - trui - buis - muis - huis - uil - pruim - kruik - duim - pruik - fuik. **(12)**